

“ THE RIGHT TO JOY ”

A BILL OF RIGHTS FOR USERS OF ARCHITECTURE

“ සතුවට පත් වීමේ අයිතිය ”

ගොඩනැගිලි භාවිතා කරන්නන් සඳහා අයිතිවාසිකම් පනතක්

“ மகிழ்ந்திருக்கும் உரிமை ”

கட்டிடக்கலை பயனாளிகளுக்கான உரிமைகள் கோரும் முன்வரைவு

“ THE RIGHT TO JOY ”

A BILL OF RIGHTS FOR USERS OF ARCHITECTURE

“ සතුටට පත් වීමේ අයිතිය ”

ගොඩනැගිලි භාවිතා කරන්නන් සඳහා අයිතිවාසිකම් පනතක්

“ மகிழ்ந்திருக்கும் உரிமை ”

கட்டிடக்கலை பயனாளிகளுக்கான உரிமைகள் கோரும் முன்வரைவு

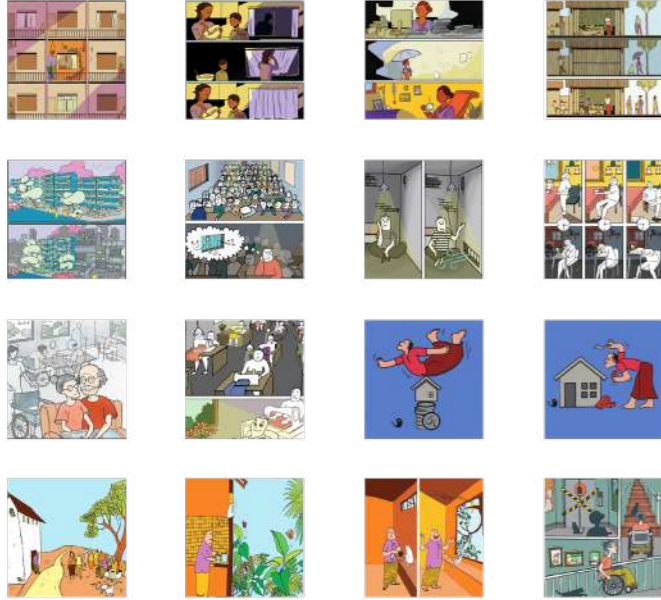
Sri Lanka
Institute of
Architects

ISBN 978-955-9109-08-2

9 789555 910908

INTRODUCTION

Every one of us is affected by architecture, by the built environment around us. Buildings have an effect on all of our lives – whether we are their owners, developers, landlords, tenants, occupants, workers in work-places, or even merely passers-by.

The influences of the buildings we live in, work in, or experience every day can be positive, neutral or negative. At the best of times, they can uplift us, create a setting for happy, fulfilled lives. But they can also depress us, and make our day to day lives uncomfortable, miserable and stressful.

If architecture has such a strong influence on our lives, should not users of architecture be entitled to certain fundamental rights? Rights that we as users can demand from the people responsible for creating buildings: from our leaders, government agencies, bureaucrats, planners, architects, engineers, developers, investors, owners, landlords...

This is a set of rights which all of us should be entitled to, and which we should demand.

හැඳින්වීම

වාස්තු විද්‍යා නිර්මාණ, වනම් අප අවට ඇති ගොඩනැගිලි පරිසරයන්, අප සෑම කෙනෙකුට කෙරෙහිම බලපෑම් ඇති කරයි. අප ඒවායේ අයිතිකරුවන්වත්, ඉදිකරන්නන්, ඉඩම් හිමියන්, කුලී නිවැසියන්, පදිංචිකරුවන්, හෝ රැකියා ස්ථානයක වැඩ කරන අය, නැතිනම් හුදෙක් ඒවා පසු කර යන්නන් වුවත් - ඒ අය සෑම කෙනෙකුගේම ජීවිත කෙරෙහි බලපෑම් ඇති කරවාලයි. අපගේ වාස්ථාන රැකියා ස්ථාන හෝ වදිනෙදා ජීවිතයේදී අත්විඳීමට සිදුවන මෙවන් ඉදිකිරීම් අප තුළ ඇතිකරවන හැඟීම් ඉහවාදී, අඟහලවාදී හෝ උදාසීන විය හැකිය.

බොහෝ අවස්ථාවන්හිදී වම හිසා අප තුළ ඇතිවන ප්‍රබෝධය, තෘප්තියක් වූ දිවි පැවැත්මකට සුදුසු පරිසරයක් නිර්මාණය කරවයි. නැතහොත් අපගේ වදිනෙදා ජීවිතය සුවපහසු නොවන සේ හිතට පීඩාකාරී වන අන්දමට කලකිරීම් ඇති කරවීමට ද මෙම ඉදිකිරීම් වලට හැකියාව ඇත.

වාස්තු විද්‍යාව අපගේ දිවි පැවැත්ම කෙරෙහි මෙතරම් ප්‍රබල බලපෑම් ඇති කිරීමට සමත් වන්නේ නම් වාස්තු විද්‍යාව පරිහරණය කරන්නන්ට බලපාන්නා වූ මූලික අයිතිවාසිකම් තිබිය යුතු නොවේද?

වනම් ඉදිකිරීම් නිර්මාණය කෙරෙහි වගකිවයුත්තන් වන රාජ්‍ය නායකයන්, රාජ්‍ය ආයතන නිලධාරීන්, සැලසුම්කරුවන්, වාස්තු විද්‍යාඥයන්, ඉංජිනේරුවන්, ඉදිකරන්නන්, ආයෝජකයන්, හිමිකරුවන්, බදු හිමිකරුවන්, ආදීන් විසින් වාස්තු විද්‍යා නිර්මාණ පරිහරණය කරන්නන් වන අපට ලබාදිය යුතු සහ අපට ඔවුන්ගෙන් ඉල්ලා සිටිය හැකි අයිතියකි.

මෙහි දැක්වෙන්නේ අපට ඉල්ලා සිටිය හැකි විවැනි අයිතියක් සමූහයකි.

අறிමුකම

எம்மைச்சுற்றிலும் உள்ள கட்டமைக்கப்பட்ட சூழல் மற்றும் கட்டிடக்கலை ஆகியன எம் ஒவ்வொருவர் மீதும் அத்த தாக்கம் செலுத்துகின்றன.

நாம் வாழ்கின்ற, தொழில்புரிகின்ற, பயன்படுத்துகின்ற கட்டிடங்களின் தாக்கம் நேர்மறையானதாகவோ, நடுநிலையானதாகவோ, அல்லது எதிர்மறையானதாகவோ இருக்கலாம். தமது உன்னதமான நிலைகளில் எம்மை சீர்தூக்கி மகிழ்ச்சியான, நிறைவானதோர் வாழ்க்கையை வாழ வழிவகுக்கும் வல்லமை வாய்ந்த அவை எதிர்மாறாக சிலவேளைகளில் நம்மை மன அழுத்தத்திற்குள்ளாக்கி எமது அன்றாட வாழ்க்கையை மந்தமானதோர் தாழ்வுநிலைக்கு கொண்டு செல்லவல்லன.

உரிமையாளர், மேம்பாட்டாளர், வாடகைக்காரர், குடியிருப்பாளர், தொழிற் பணியாளர் என்ற வேறுபாடுகளின்றி எம் அனைவரினதும் வாழ்க்கையில் கட்டிடங்கள் பாரியதோர் தாக்கம் செலுத்துகின்றன. இவ்வாறாக எம்மீது பலத்த செல்வாக்கைச் செலுத்தும் கட்டிடக்கலை மீது அதன் பயனாளர்களாகிய எமக்கு சில அடிப்படை உரிமைகளை உரித்தாக்கி கொள்ளும் தகைமை உள்ளதல்லவா?

கட்டிடங்களை உருவாக்குவதில் பொறுப்பு வாய்ந்த எமது தலைவர்கள், அரச நிறுவனங்கள், அதிகாரிகள், திட்டவியலாளர்கள், கட்டிடக்கலைஞர்கள், பொறியியலாளர்கள், மேம்பாட்டாளர்கள், முதலீட்டாளர்கள், உரிமையாளர்கள் மற்றும் நிலப்பிரபுக்கள் போன்ற அனைவரிடமும் கேள்வி எழுப்ப வேண்டிய தேவை இன்றியமையாதது...

இது நம் அனைவருக்கும் உரிமையுள்ள, நாம் கோர வேண்டிய உரிமைகளின் தொகுப்பாகும்.

THE RIGHT TO PUBLIC OPEN SPACE

சாடூ விலேயை அறி அடிகி
பொதுவான திறந்தவெளிகளுக்கான உரிமை

THE RIGHT TO PRIVATE OPEN SPACE

சூடூவிலேயை அறி அடிகி
தனிப்பட்ட திறந்த வெளிக்கான உரிமை

THE RIGHT TO INTERACT WITH NATURE

සෞඛ්‍යය හා මුසුවීමේ අයිතිය

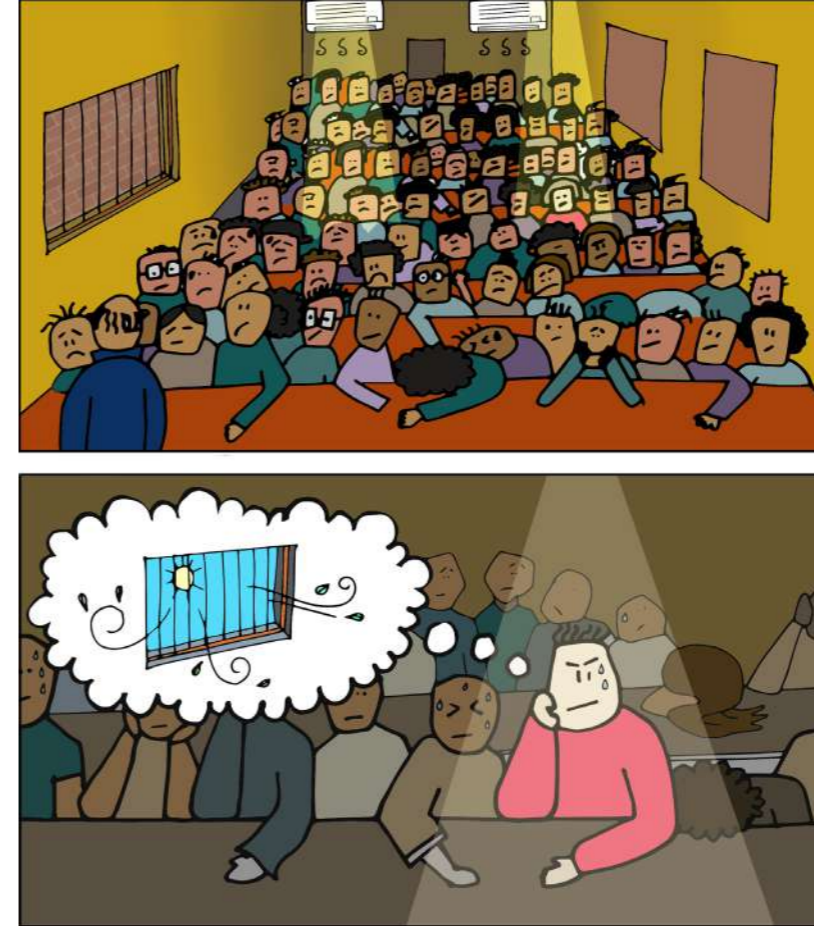
இயற்கையுடன் உறவாடுவதற்கான உரிமை

THE RIGHT TO FRESH AIR

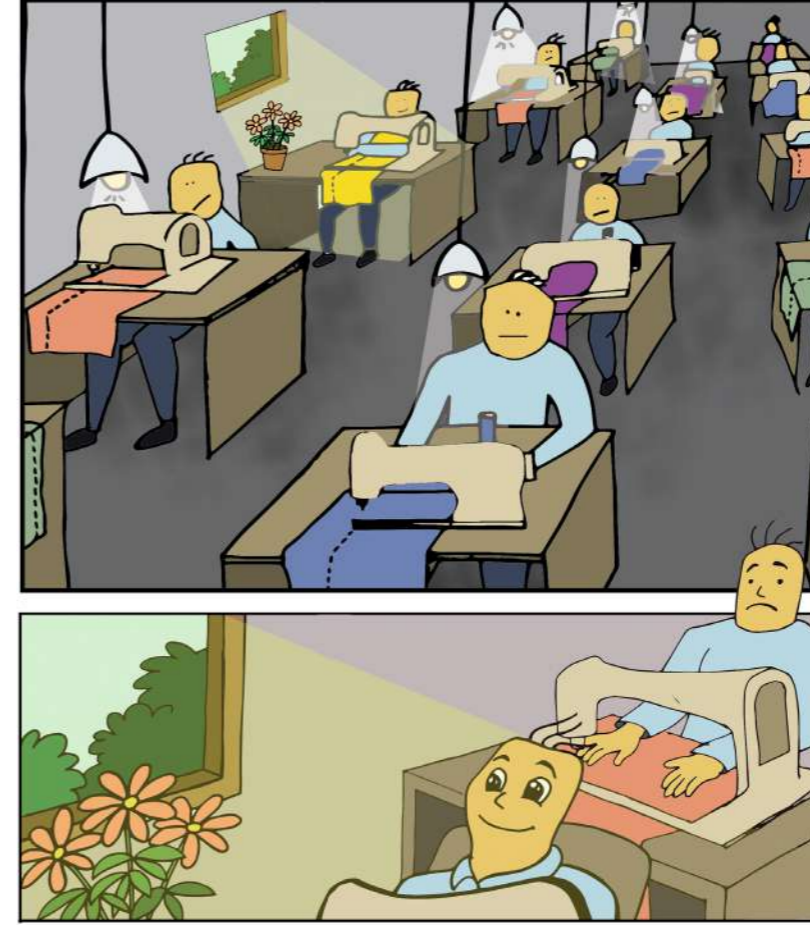
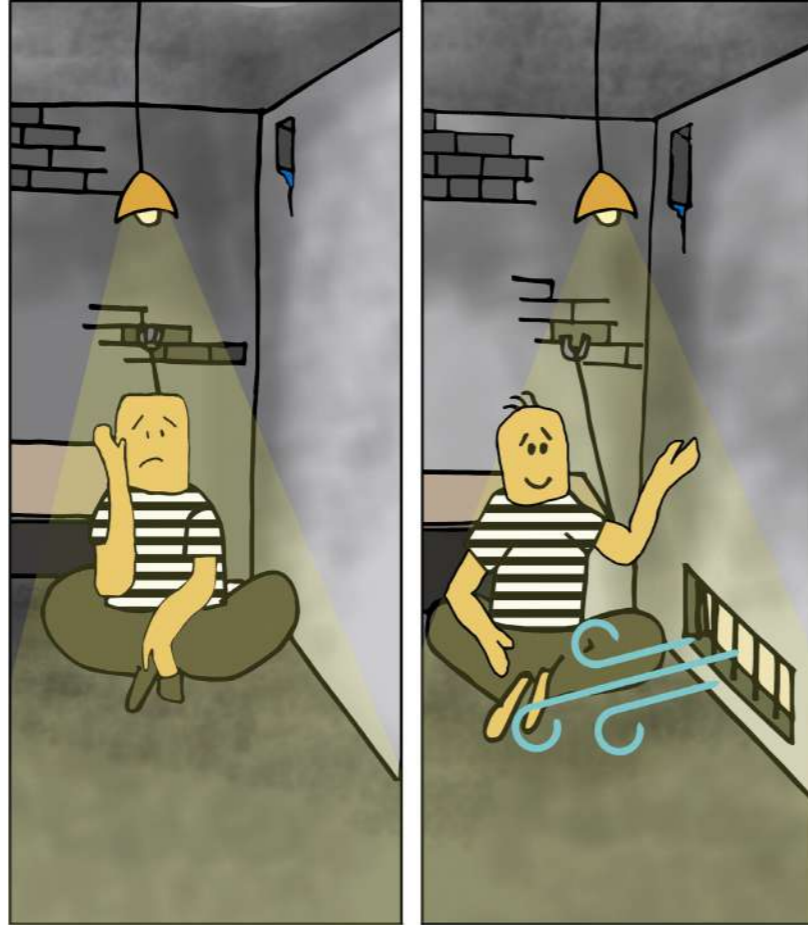
පිරිසිදු වාතයට අති අයිතිය

தூய்மையான காற்றுக்கான உரிமை

THE RIGHT TO FEEL THE BREEZE AND/OR WARMTH

மதுரை ஸ்ரீராம லீடீமே அபிவிட
குளிர்ந்த தென்றல் மற்றும் மெல்லிளஞ்சூட்டை
உணர்வதற்கான உரிமை

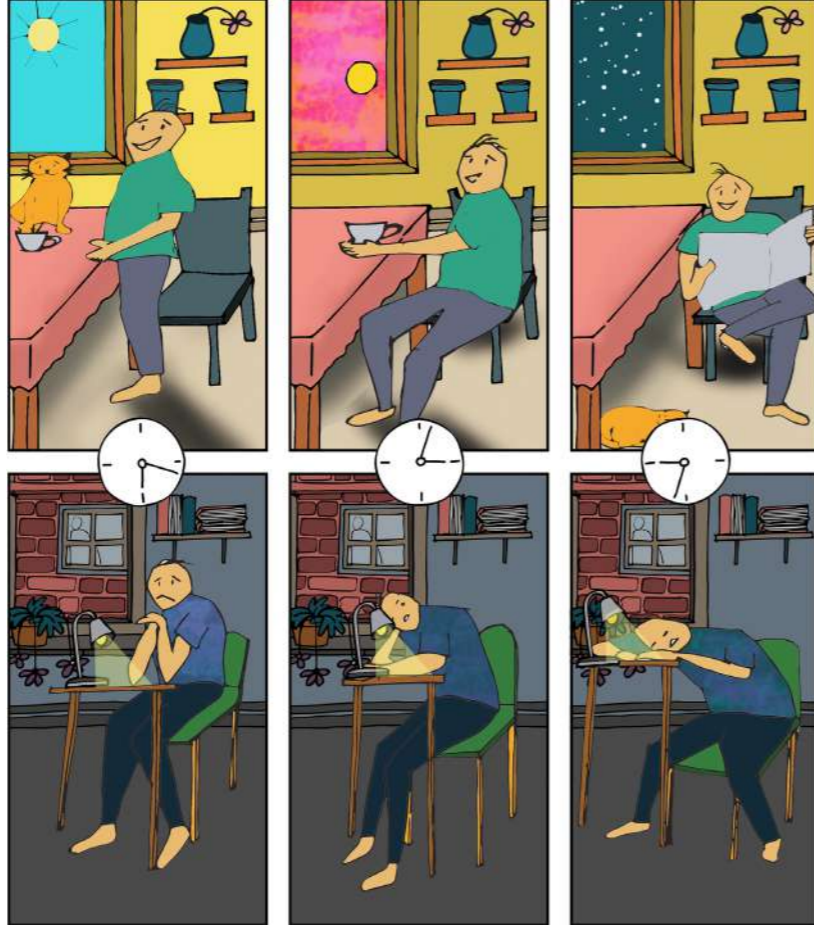

THE RIGHT TO NATURAL LIGHT

சீலகாலிக அலேகஸ்டி அபிவிட
இயற்கை ஒளிக்கான உரிமை

THE RIGHT TO EXPERIENCE SUNRISE AND SUNSET

ஓர் ஈடுபாடு சக ஓர் டெஸ்டு அந்விடீமெ அநி அநிநி
சூரியோதயத்தையும் சூரிய அஸ்தமனத்தையும்
அனுபவிப்பதற்கான உரிமை

THE RIGHT TO CONTROL

THE RELATIONSHIP BETWEEN INSIDE AND OUTSIDE

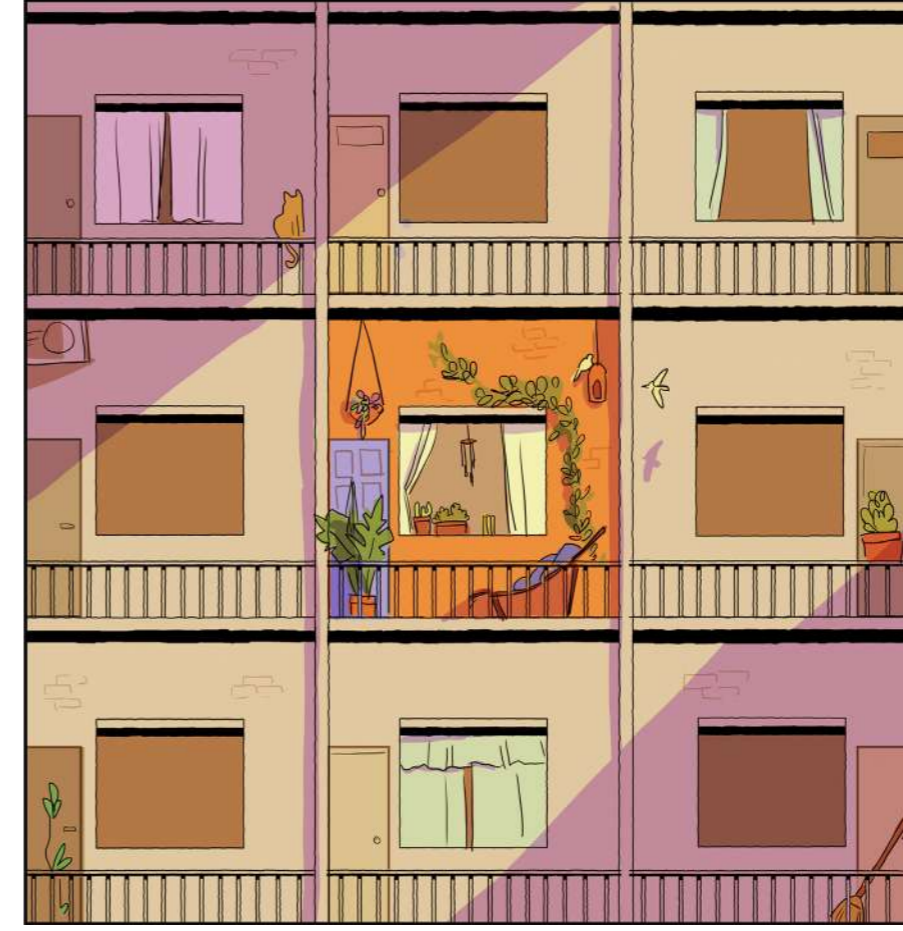
அநுபூதி சக சீடு அநர் சஹிதாவி
கீர்ணய கிரீமே அநிநி
உட்புற வெளிப்புற உறவாடுதல்களை
கட்டுப்படுத்துவதற்கான உரிமை

THE RIGHT TO PRIVACY

சூட்டிடுகைவீயடு அஃதி அஃதீய
தனி அஃதரஃகத்தீஃகரஃகான உரீமை

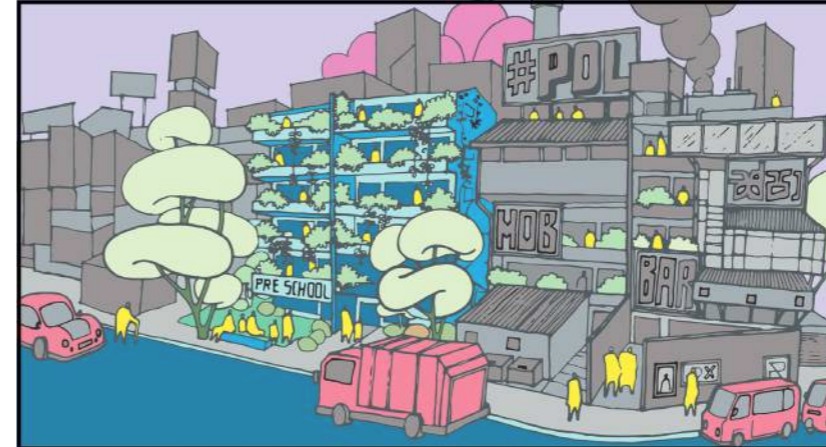
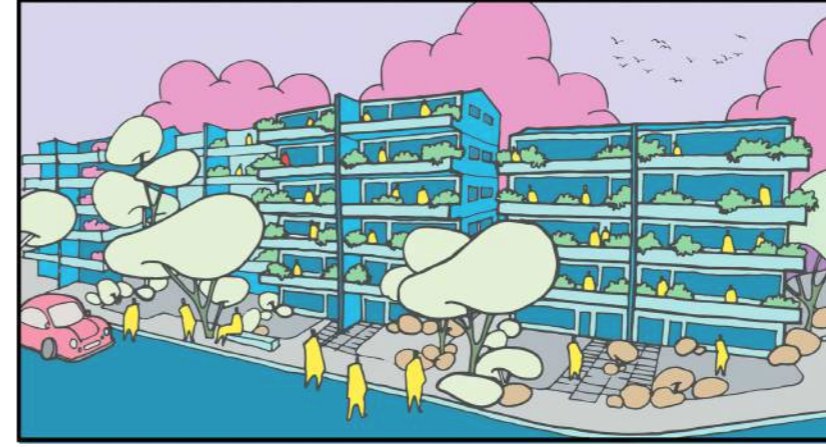

THE RIGHT TO PERSONALIZE

ஃஃஃஃஃ ஃஃஃஃஃ ஃஃஃஃஃ
ஃஃஃஃஃ ஃஃஃஃஃ ஃஃஃஃஃ

THE RIGHT TO DIGNITY

අභිමානයට ඇති අයිතිය
கண்ணியமாக வாழ்வதற்குரிய உரிமை

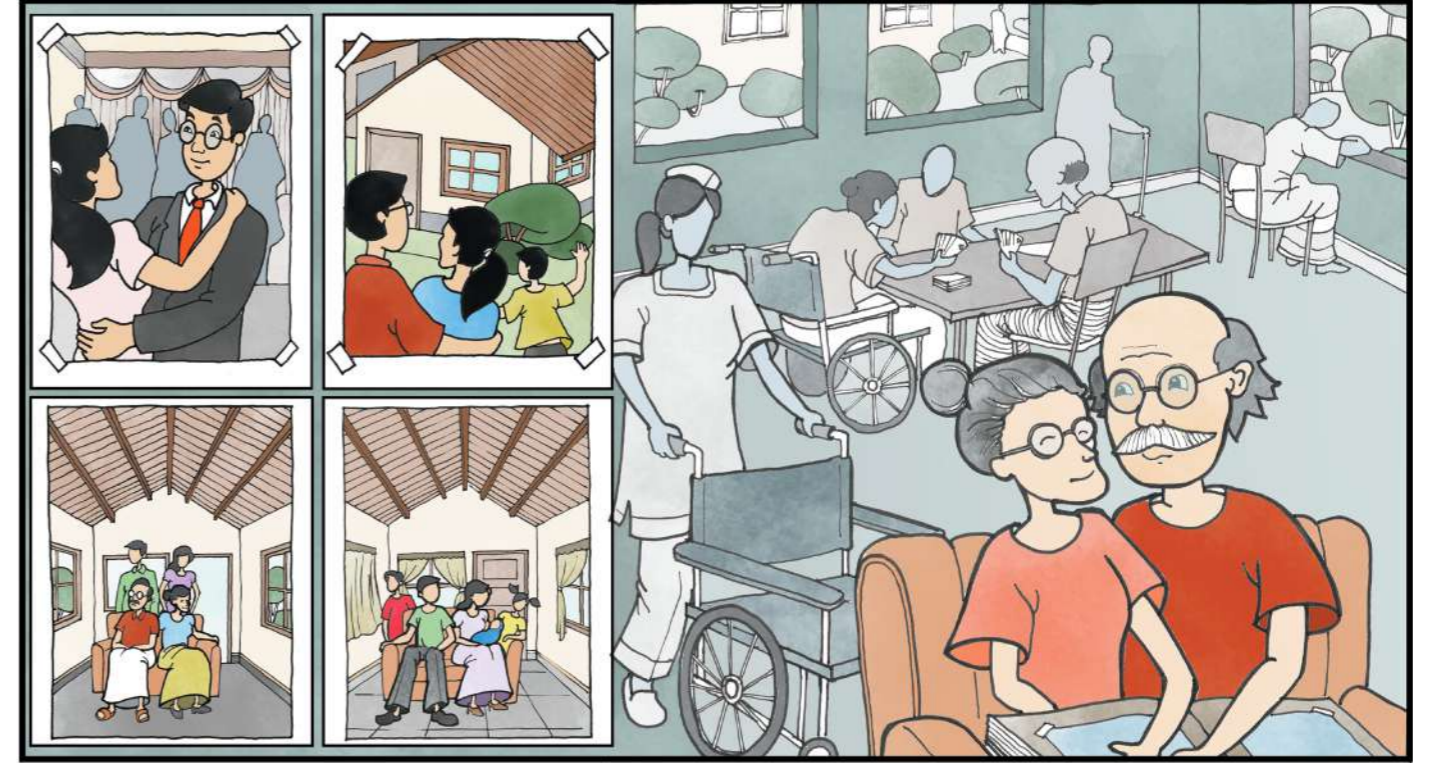
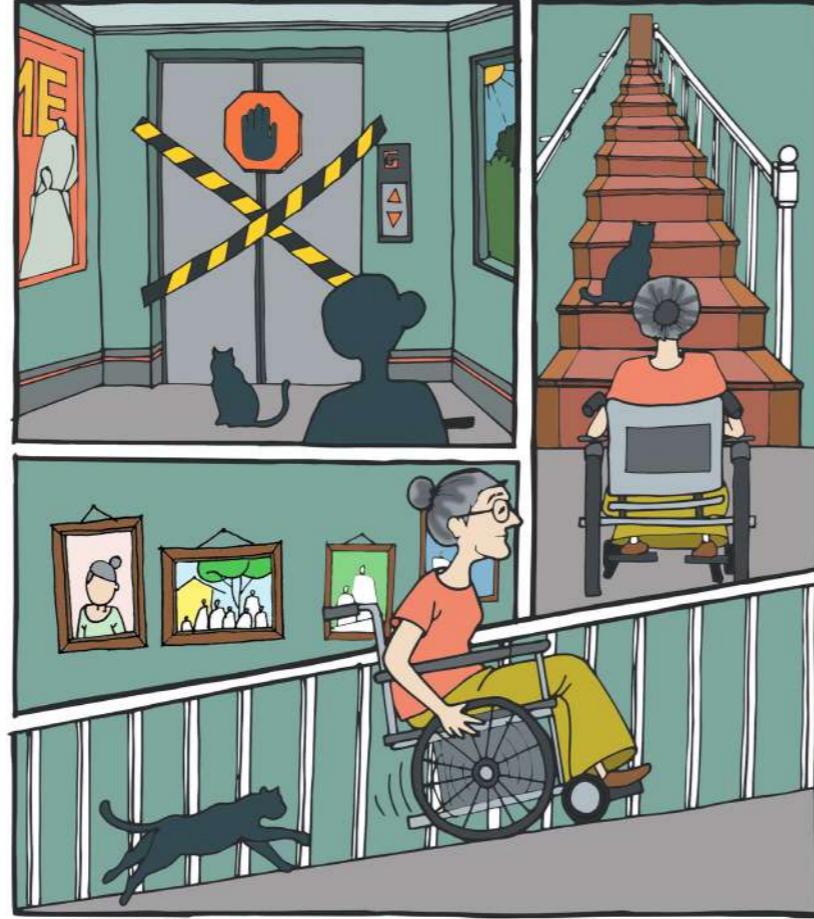
THE RIGHT TO AN ENVIRONMENT

THAT WILL AGE GRACEFULLY

දයාබරව විශේෂ වන පරිසරයකට ඇති අයිතිය
இனிய நயத்துடன் முதிர்ந்து கனியும்
சுற்றுப்புறச் சூழலுக்கான உரிமை

THE RIGHT TO COPE WITH DISABILITIES

கைகடிகலில் ஈமல சீலல் லீலே ஂ஑ீலீய
சரீர஑்஑ிரகாரமாளதோர்
ஊனத்தை சமாளி஑்஑தற்கான ஁ரீமை

THE RIGHT TO AGE WITH DIGNITY

ஂகிலுலலில்ல லீயசல் லீலே ஂ஑ீலீய
கண்ணியத்துடன் முதுமையடைவதற்கான ஁ரீமை

THE RIGHT TO BUILD WITH WHAT YOU HAVE

நினைவு டெஸ்ட் ஒட்டிவீர்தீ அடிகிடு

தன்னிடம் இருப்பதைக் கொண்டு கட்டுமானம் செய்யும் உரிமை

THE RIGHT TO AFFORDABILITY

அதீ அஃரி மூலூ அஃலு ஒட்டிவீர்தீ அடிகிடு

மலிவுக்கான உரிமை

An initiative of
The Sri Lanka Institute of Architects
Board of Architectural Publications

BACKGROUND NOTE

This Bill of Rights for Users of Architecture was born out of the realization that many of the joys that we as architects try to achieve for our clients are not available to very large numbers of people.

Many people have no say in the environments they are forced by circumstances to live in and work in. In addition, many have their conveniences, senses and sensibilities jarred by buildings that they are compelled to live next to, or pass by on daily routines.

The UN Charter on Housing contained in the Universal Declaration of Human Rights and proclamations by the UN Special Rapporteur on Housing are limited to definitions of 'adequate housing'. This Bill of Rights takes the much broader viewpoint that all users of Architecture should be entitled to the Right to Joy and many other related rights that ensure physical, emotional and spiritual well-being.

Originally mooted in 2016, this Bill of Rights has been refined through conversations among the architectural fraternity as well as in workshops in the South Asian region. The intention that it should be disseminated to a wider audience has come to fruition in the form of this booklet and a set of six posters. It also has an interactive online presence at, www.instagram.com/therighttojoy

It is our hope that those who work with disadvantaged groups carry this message to that wider audience. The publication is being launched to coincide with UN Habitat Day.

Colombo
October, 2019

CREDITS

'The Right to Joy' - A Bill of Rights for Users of Architecture	<i>Madhura Prematilleke</i>
Facilitation	<i>Veranjan Kurukulasuriya</i>
Design & Production Team Leader	<i>Nandaka Jayasinghe</i>
Co-editors	<i>Rasheed Rizvi Jonathan Edward</i>
Graphic design	<i>Dihan Dhamika Tharindu Perera (Mac Sha) Pulasthi Handunge Senaka Jayasinghe</i>
Translation (Sinhala)	<i>Lalith Manage Sumudu Athukorala Mayanthie Jayasinghe Anuka Weththasinghe Chamindika Abeysinghe</i>
Translation (Tamil)	<i>Aousten Aloysius Ladheeka Krishnan Venuka Ravichandran Azmy Haleemdeen Sharon David Sanggavi Thomas</i>

ILLUSTRATIONS

Pages 5, 6, 7	<i>Pulasthi Handunge Tharindu Perera (Mac Sha)</i>
Pages 8, 9, 10, 11	<i>Buddhika Bandara Devni Dissanayake Mahisha Gunawardena Saveena Jayasinghe Vindya Senevirathne</i>
Pages 12, 13, 14, 15	<i>Chamindika Abeysinghe Shenuka Corea Jonathan Edward</i>
Pages 16, 17, 18	<i>Jeewana Amarasinghe Rasheed Rizvi Buddhimal Wickramanayake</i>
Pages 19, 20	<i>Dihan Dhamika Samagra Fernando Sandeepa Vithanage Charith Wijesundara</i>

Sri Lanka
Institute of
Architects

ISBN978-955-9109-08-2

9 789556 109082